

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

Van de voorzitter

Het jaar 2018 wordt een belangrijk jaar voor de Doe Democratie. Op 20 februari is de provinciale nota over de Kernendemocratie tijdens een Open Huis bij de provincie door gedeputeerde Jeannette Baljeu aan voorzitter Ries Jansen van de ZHVKK overhandigd. In de nota wordt aan gemeenten gevraagd te bevorderen dat: “zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van zowel de formele als informele mogelijkheden om inwoners te betrekken bij besluitvorming, bijvoorbeeld door middel van dorps- en wijkraden of bestuurscommissies”. De ZHVKK heeft in de afgelopen jaren geconstateerd, dat de vorm en samenstelling van dat overleg per gemeente sterk verschilt. In sommige gevallen worden er expliciete rolafspraken gemaakt tussen gemeenten en dorps- of wijkraden of worden er specifieke opdrachten gegeven. In andere gevallen wordt er zeer vrijblijvend samengewerkt.

“De voorkeur lijkt voornamelijk te liggen op een informele inrichting van de kernen-democratie”.

Die laatste waarneming komt uit de nota Kernendemocratie van het provinciebestuur in Zuid Holland. De provincie doet met deze nota een handreiking aan gemeenten om de betrokkenheid van dorpsorganisaties te vergroten. De gedachte dat daarmee de leefbaarheid en betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving wordt vergroot is ons uit mijn hart gegrepen.

Geef ruimte en middelen voor initiatieven van bewoners. De overheid, zowel landelijk als gemeentelijk, is er voor bewoners. Een essentiële voorwaarde om de door bewoners geformuleerde uitdagingen om de regio leefbaar te houden, vruchtbaar tegemoet te treden is het geven van ruimte. Bewoners zien door hun kennis van de omgeving vaak oplossingsrichtingen en willen die realiseren; hierbij moet de overheid een ondersteunende en faciliterende rol spelen, zoals de provinciale nota ook nog weer een onderschrijft. Zo constateer ik tot mijn vreugde.

In het regeerakkoord is de stelling opgenomen, dat we bewoners zelf meer verantwoordelijkheid moeten geven. Wij zien een aantal plattelandsgemeenten volop inzetten op het stimuleren van bewonersinitiatief en het samen onderzoeken welke taken en functies naar bewonerscollectieven kunnen worden overgedragen. We zien ook dat het een proces is waarbij met vallen en opstaan grenzen worden opgezocht. Voor overheden is het moeilijk los te laten, gewend als men is zelf problemen en oplossingsrichtingen te formuleren en vervolgens uit te voeren. Voor bewoners verandert de rol om als echt verantwoordelijken, partners te zoeken en samen te werken.

Relevant is dat in de praktijk actieve bewoners het inzicht in bestuurlijke processen en politieke verhoudingen kwijtraken. Dat vraagt een enorm doorzettingsvermogen van bewonersorganisaties om in je standpunten en initiatieven in contact met overheden overeind te houden.

Ik pleit voor ondersteuningskaders bij overheden voor bewonersinitiatieven, om zich sterk te kunnen maken in aanbestedingsprocedures en om kennis en ervaring te kunnen delen. Daarvoor is nodig dat er mogelijkheden komen om expertise in te huren; processen te begeleiden; juridisch te adviseren; financiële middelen te vergaren. De lokale democratie wordt versterkt door de doe-democratie

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

waarbij grote groepen bewoners zich betrokken en verantwoordelijk voelen voor hun eigen leefomgeving. De doe-democratie verdient een verankerde plaats op de agenda van elke overheid.

Ries Jansen

Bron: Handreiking Kernendemocratie en Notitie voor gemeenten Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Verklaring van Venhorst 2017

Tijdens het plattelandsparlement op het derde Europees Plattelands Parlement in Venhorst Noord-Brabant van 18 tot en met 21 oktober 2017 is de Venhorst Declaration opgezet.

Afgevaardigden van verscheidene organen van de Europese Unie, nationale regeringen en maatschappelijke organisaties uit vele landen namen deel. Tijdens de bijeenkomst

heeft men de specifieke behoeften van het platteland besproken en op basis daarvan een advies geformuleerd waarin wordt aangegeven hoe het welzijn van plattelandsgemeenschappen in heel Europa gewaarborgd kan worden.

Hierbij is stilgestaan rondom 6 thema's:

- het creëren van toekomst-bestendige gemeenschappen;
- het optimaliseren van infrastructuur en diensten;
- zorg dragen voor elkaar en anderen;
- de ontwikkeling van de economische basis van gemeenschappen;
- gezamenlijke besluitvorming en
- het verwelkomen van nieuwe mensen in de gemeenschap.

De volledige tekst is te vinden op de pagina 'Actueel' op onze website. Voor meer informatie kijk je op http://www.zhvkk.nl/?page_id=8

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

Handreiking Kernendemocratie

De provincie Zuid-Holland heeft een Handreiking Kernendemocratie gemaakt. Hier volgt het voorwoord van dit document. Het hele document is te downloaden via de website van de ZHVKK via deze link: <http://www.zhvkk.nl/?p=470>

De mate waarin inwoners afstand ervaren tot de lokale overheid heeft een essentiële invloed op de kwaliteit van het openbaar bestuur en de kracht van de lokale democratie. Als provincie Zuid-Holland vinden we het belangrijk dat gemeenten aandacht besteden aan het verkleinen van de afstand tussen gemeenschap en gemeente. De handreiking kernendemocratie biedt inspiratie om hier als gemeente mee aan de slag te gaan. Sterke gemeenschappen vormen namelijk een sterke gemeente en daarmee ook een sterke provincie.

De timing van deze handreiking is niet toevallig: de gemeenteraadsverkiezingen 2018 vormen het moment om als gemeente (poli-tiek) na te denken over de staat van de lokale democratie. En hoewel het simpel en aantrekkelijk klinkt om participatie met inwoners hoog in het vaandel te hebben, valt dat in de praktijk nog niet mee. Van overheden wordt gevraagd flexibel en situationeel te handelen, maar tegelijkertijd oog te hebben voor het algemeen belang, de rechtsgelijkheid en de veiligheid van inwoners. Een complex vraagstuk, waar wij als provincie zelf soms ook nog zoekende zijn.

Graag benadruk ik dat de inrichting van de lokale democratie en het contact tussen inwoners en gemeenten vanzelfsprekend primair bij de gemeenten en haar inwoners zelf ligt. Een gemeente weet per slot van rekening ook het beste wat er onder haar inwoners speelt. Vanuit onze rol ten aanzien van de kwaliteit van het openbaar bestuur vinden wij het wel belangrijk om ontwikkelingen in dit domein te signaleren en gemeenten te stimuleren na te denken over complexe maatschappelijke vraagstukken.

Met deze handreiking trachten wij vanuit regionaal perspectief gemeenten te helpen bij het in kaart brengen van de huidige mogelijkheden voor het opzetten van een sterke kernendemocratie. Onder kernendemocratie verstaan we het op dorps-, wijk- en buurt-niveau betrekken van inwoners bij de inrichting van hun eigen leefomgeving. Om de handreiking vorm te geven, zijn er gesprekken gevoerd met gemeenten, initiatiefnemers en ervaringsdeskundigen. Deze gesprekken vormen de basis voor de handreiking. We besteden aandacht aan een aantal algemene ontwikkelingen in onze democratie, de juridische mogelijkheid om bestuurscommissies in te stellen, een aantal praktijkvoorbeelden en algemene lessen voor het betrekken van inwoners bij het kernen-beleid. Samen met onze

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

inhoudelijke handreiking vitaliteit kernen, hopen wij hiermee een volledig pakket aan te kunnen bieden om zo het kernenbeleid in brede zin gezamenlijk verder te brengen. Wij zijn dan ook altijd bereid om u te ondersteunen bij specifieke vragen over het betrekken van inwoners bij het kernenbeleid.

Ik wens u veel leesplezier en inspiratie toe!

Jeannette Baljeu (Gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland)

“Wij zijn enorm blij met de door de provincie opgestelde handreiking. Het schept een mooi beeld van de mogelijkheden die gemeenten hebben en zet het thema kernenbeleid en participatie op de agenda”

Ries Jansen

Vijf bijvriendelijke gemeenten

In het VZGH Journaal stond onderstaande tekst. Het VZHG Journaal is een uitgave van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten.

De gemeenten Zoeterwoude, Alphen aan den Rijn, Leiderdorp, Zoetermeer en Leiden hebben als eerste gemeenten in Nederland de eretitel “bijvriendelijke gemeente” gekregen. Wetenschappers, bedrijven, terreinbeheerders, agrariërs en burgers werken binnen deze gemeenten mee aan het bijenlandschap. Natuur, land- en tuinbouw zijn afhankelijk van bijen en andere bestuivers, maar wereldwijd, en ook in Zuid-Holland, gaan bijen en bestuivers in aantallen achteruit. In de Groene Cirkel Bijenlandschap werkt de provincie Zuid-Holland met deze gemeenten samen.

Herbestemming Leegstaand Vastgoed

Uitendlopende ontwikkelingen hebben er de laatste jaren voor gezorgd dat ook in kleine kernen vastgoed leeg kwam te staan: banken die alleen nog werkten met een regiokantoor, scholen waarvan de leerlingengrens onder het minimumaantal dook, agrarische bedrijven die de schaalvergroting niet konden maken of waarvoor geen opvolging was, verzorgingstehuizen die dichtgingen, kerken waarvan de geloofsgemeenschap te klein werd. Er zijn tal van redenen waarom gebouwen hun functie verloren. Zeker in kleine kernen en dorpen, die te maken hebben met krimp en druk op de leefbaarheid, kan dat leiden tot een neerwaartse spiraal. Een leeg pand, slaat juist hier een gat in het

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

dorp. Gelukkig zijn er ook sociale ontwikkelingen die kansen bieden, die een impuls kunnen geven aan herontwikkeling en herbestemming. In deze tekst delen drie provinciale verenigingen en verschillende initiatiefnemers hun ervaringen. In Zuid Holland zijn er fraaie voorbeelden te melden in Tinte en Giessenburg. In deze laatste plaats zal de eerstvolgende jaarvergadering van de ZHVKK worden gehouden op 19 juni. Zet de datum in de agenda om de presentaties van nog meer initiatieven uit onze provincie mee te maken en de uitreiking van de Dorpskrachtprijzen 2018.

Op de website van de ZHVKK is de folder hierover te vinden : <http://www.zhvkk.nl/?p=473>

Gevolgen Omgevingswet

De Omgevingswet streeft naar het vroegtijdig betrekken van de omgeving bij de voorbereiding van beleids- en besluitvorming. Door de inbreng van de omgeving kan de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak voor het besluit worden vergroot. Een goede participatie moet leiden tot een afname van het aantal zienswijzen en bezwaar- en beroepschriften tegen besluiten.

De wet kent een uitzondering op de vrijheid van een bestuursorgaan om de participatie zelf in te richten. Deze is van toepassing op de procedure van het projectbesluit en de gemeentelijke projectprocedure. Voor deze projecten geeft de Omgevingswet in paragraaf 5.2.2 regels voor de inrichting van de voorfase van de besluitvorming.

Cultuur, gedrag en competenties Werken volgens de Omgevingswet betekent meer integraal en minder sectorgericht werken, in een andere interactie met burgers, ondernemers en andere partijen. Dit vraagt mogelijk om veranderingen in cultuur en gedrag en ontwikkeling van (nieuwe) competenties van betrokken medewerkers. De Omgevingswet biedt veel mogelijkheden voor maatwerk voor inhoud en eigen beleid. Dit vraagt dat medewerkers naast inhoudelijke kennis ook beschikken over vaardigheden om op een goede manier invulling te geven aan de instrumenten. De Omgevingswetbenadering vraagt om:

- integraal denken en handelen
- meer samenwerking binnen en tussen organisaties
- meer meedenken met initiatiefnemers.

Dit samen met de omgeving waar het initiatief plaatsvindt. Inventarisatie impact op cultuur, gedrag en competenties Het enkel beschikken over kennis over de wet zal niet toereikend zijn. Het gaat om een brede cultuur- en gedragsverandering bij initiatiefnemers, bestuurders en ambtenaren. U kunt de bestaande situatie binnen uw organisatie tegen het licht houden van bovengenoemde aspecten. Door met elkaar in gesprek te gaan kunt u inventariseren hoe groot de impact is van de wet op uw eigen organisatie en waar de verschillende aandachtspunten en kansen liggen.

Bron: website van de overheid over de invoering van de Omgevingswet

DE ZHVKK VERBREEDT UW HORIZON

Nieuwsbrief Februari 2018

zhvkk@hotmail.com

Uitnodiging Jaarvergadering ZHVKK

Aan de leden van de ZHVKK

Betreft: vooraankondiging ledenvergadering 19 juni 2018

Geachte leden,

De volgende jaarbijeenkomst van de ZHVKK vindt op 19 juni 2018 in Giessenburg plaats. Na de gebruikelijke jaarvergadering omstreeks 18.00 uur en het daarop volgende buffet, worden er voor het avondprogramma weer enkele interessante sprekers uitgenodigd.

Ook dit jaar worden er weer Dorpskrachtprijzen uitgereikt, waarvoor weer de gebruikelijke geldprijzen van 600,- 300,- en 150 euro beschikbaar zijn. U kunt uw project of activiteit daarvoor reeds nu aanmelden bij onze secretaris Angélique Pottuit.

Een belangrijk onderdeel van de jaarvergadering wordt de vervulling van twee vacatures in ons bestuur. Daarvoor doe ik een dringende oproep aan u om kandidaten voor te dragen of om uzelf beschikbaar te stellen.

Om de continuïteit van de vereniging te kunnen waarborgen vragen we bij voorkeur bestuursleden uit de kring van dorpsraden of verenigingen. Ik wil u over het functioneren van ons bestuur graag nader informeren. U kunt me bereiken onder 06-21280940

Reserveer de datum van de volgende vergadering van de ZHVKK in de agenda en schroom niet om u te melden voor de Dorpskrachtprijs. Ik hoop u welkom te mogen heten bij onze altijd boeiende jaarbijeenkomst in Giessenburg.

Met vriendelijke groet,

Ries Jansen

voorzitter

20 februari 2018